

علمی-پژوهشی

فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شوشتر

سال هفتم، شماره (۲۰)، بهار ۱۳۹۲

تاریخ دریافت: ۹۱/۸/۲۲ تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۱/۱۱

صص ۲۴ - ۱

بررسی رابطه احساس امنیت و تمایل به سفرهای داخلی: مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه تهران

عبدالعلی لهسایی زاده^۱، سمیه هاشمی^۲، علی عربی^۳، علی روحانی^۲

چکیده

صنعت گردشگری در سال‌های اخیر رشد و توسعه یافته است و طبق پیش‌بینی‌های جهانی این روند رو به رشد همچنان ادامه‌دار خواهد بود. اما از جانب دیگر این صنعت نسبت به ناآرامی، بی‌ثباتی و ناامنی بسیار شکننده و حساس است. به همین علت برنامه‌ریزان فرهنگی تمام تلاش خود را برای حفظ امنیت گردشگران به کار می‌بندند. بر همین اساس تمایل به سفر ارتباط کاملی با امنیت سفر و مقصد دارد. برای آزمون این فرض، تحقیق حاضر با هدف بررسی رابطه بین احساس امنیت و تمایل به سفر صورت پذیرفت. در این مسیر جمعی از دانشجویان دانشگاه تهران به صورت تصادفی انتخاب گردیدند و بررسی شدند. نتایج تحقیق

حاکمی از آن بوده است که رابطه مثبت و معنی‌داری میان متغیرهای جنس، احساس امنیت و انگیزه سفر با متغیر وابسته برقرار بوده است. از جانب دیگر متغیرهای سن، احساس نگرانی و تحصیلات رابطه معناداری با متغیر تمایل به سفر نداشته‌اند. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره نیز نشان داد که دو متغیر انگیزه سفر و احساس امنیت در مجموع ۱۹ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند.

واژه‌های کلیدی: احساس امنیت، تمایل به سفر، انگیزه سفر، گردشگری.

مقدمه

این امر بر کسی پوشیده نیست که امنیت یکی از نیازهای اساسی انسان است و مردم همواره خواستار تأمین امنیت فردی و اجتماعی خود بوده‌اند (هزارجریبی و صفری شالی، ۱۳۸۸: ۹). در جوامع امروزی نیز، نکته مهم حفظ نظم و امنیت برای ایجاد فضایی مناسب جهت زندگی است. بی‌نظمی در ابعاد فیزیکی و اجتماعی می‌تواند سبب مجموعه گوناگونی از بیماری‌های اجتماعی گردد و در این میان جهت ایجاد نظم و حفظ امنیت جامعه نقش تعدیل‌کننده‌ای را ایفا می‌کند، بنابراین هر آن چیزی که این نظم را برهم زند سبب ایجاد ناامنی می‌گردد و جامعه را از نقش خود باز می‌دارد (ولد و همکاران، ۱۳۸۰: ۱۸۳-۱۸۱). لازم به ذکر است که اهمیت امنیت اجتماعی با توجه به تلاش‌های فراوان و طرح‌های امنیتی اجرا شده توسط مقامات دولتی برای افزایش امنیت و کاهش جرایم کاملاً تأیید می‌گردد، اما به علت آنکه جرایم در شهرها بسیار پیچیده و دارای ابعاد پیدا و پنهان فراوانی هستند، به سادگی قابل بررسی و مطالعه نیستند (صارمی، ۱۳۸۹: ۱۰۹). در ارتباط با مقوله مسافرت عرصه عمومی شهر که نمایش‌گر زندگی روزمره مردم است نقش مهمی دارد؛ و مهم‌ترین عامل تهدیدکننده حضور مردم در این فضای عمومی احساس ناامنی یا همان ترس از بزه‌دیدگی مالی و جانی می‌باشد (مدیری، ۱۳۸۵: ۱۲)، که این خود اهمیت امنیت را به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی در مسافرت‌ها و یکی از شاخصه‌های اصلی سرمایه اجتماعی متذکر می‌گردد. اصولاً توسعه و امنیت رابطه متقابل و دوسویه‌ای با یکدیگر دارند، بدین صورت که امنیت تضمین‌کننده تعاملات و مناسبات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جامعه است که این خود باعث افزایش پیوندهای اجتماعی و

افزایش احساس امنیت می‌گردد (نویسنده، ۱۳۸۹: ۸۸-۸۷ و رهنمایی و پورموسوی، ۱۳۸۵: ۱۷۹).

نگرانی احساسی است که قبل از وقوع درد یا خطری تجربه می‌گردد. به عبارتی دیگر این اصطلاح بیانگر درد یا آشفتگی است که از تصور زیانی رنج آور و مخرب در آینده شکل می‌گیرد (اردونمز^۱، ۲۰۰۹: ۷). البته به این تعریف این نکته را نیز باید اضافه کرد که احساس ناامنی می‌تواند در مواجهه با نشانه‌های نمادین موجود در محیط نیز به فرد القا گردد (مارکزک^۲، ۲۰۰۴: ۷). به عبارتی دیگر احساس ناامنی صرفاً پاسخی طبیعی به وجود جرم در جامعه می‌باشد (فرارو^۳، ۱۹۹۵: ۱ نقل شده در وین^۴، ۲۰۰۸: ۲). بنابراین ناامنی را می‌توان به عنوان خلل در احساس امنیت شخصی در اجتماع و واکنش طبیعی افراد به جرایم خشونت بار احتمالی تعریف نمود (همتی، ۱۳۸۶: ۱۳۳). امروزه پژوهش در حوزه امنیت و عوامل مرتبط با آن به علت تاثیرات منفی‌ای که بر زندگی روزمره افراد و کل جامعه دارند، موضوع بسیار مهمی جهت انجام پژوهش‌های دانشگاهی است. نتایج مطالعات ثابت کرده‌اند که فقدان احساس امنیت باعث ایجاد محدودیت در مسافرت‌های درون‌شهری و برون‌شهری مردم، ایجاد فشار برای انجام تعهداتی که پذیرفته‌اند و سخت‌تر شدن اموری گردد که افراد برای خود و دیگران میزانی از امنیت را جهت پرداختن به آنها لازم می‌دانند. همچنین کاهش احساس امنیت در جامعه باعث از بین رفتن اعتقاد عمومی به توانایی پلیس در مهار و مدیریت جرایم شده و همچنین می‌تواند صدمات روانی زیان‌بار و هزینه‌های هنگفتی برای افراد و جامعه ایجاد نماید (کلارک^۵، ۲۰۰۶: ۱ و نیکولسن^۶، ۲۰۱۰: ۲) بر همین اساس اگر افراد احساس امنیت نداشته باشند، گرایش به سفر نیز نخواهند داشت. این تحقیق نیز در پی بررسی همین موضوع است. در واقع احساس امنیت اجتماعی به عنوان یکی از ابعاد سرمایه اجتماعی تضمین‌کننده مراودات و رفت‌آمدهای افراد در جامعه می‌باشد. در واقع ارتباطات (سفر و گردش) در فضایی امکان‌پذیر

1. Erhan Erdonmez
2. Magdalena Marczak
3. Ferraro
4. Wynne
5. Clarke
6. Nicholson

است که احساس نا امنی در افراد وجود نداشته باشد. بدین جهت تحقیق حاضر درصدد است رابطه بین احساس امنیت و تمایل به سفر را در میان دانشجویان دانشگاه تهران بررسی نماید.

مروری بر مطالعات پیشین

مطالعات متعدد نشان داده‌اند که عوامل مختلفی بر رشد و توسعه‌ی صنعت گردشگری تأثیر دارند. از جمله این عوامل می‌توان به اطلاع‌رسانی و تبلیغات در سطح ملی و بین‌المللی، گسترش حمل و نقل، ایجاد امنیت برای مردم و گردشگران، هماهنگی سازمان‌های مرتبط به امور گردشگری، فراهم آوردن امکانات رفاهی برای گردشگران مانند هتل، رستوران، نمایشگاه و ... اشاره داشت (ثبوتی، ۱۳۸۸). اما در این میان برخی از مطالعات امنیت را مهمترین عامل برای سفر می‌دانند.

موسایی (۱۳۷۹) در مطالعه‌ای به این نتیجه رسیده است که پایین بودن میزان تقاضای سفر به ایران به علت کمبود امکانات و تسهیلات رفاهی در زمینه حمل و نقل و اقامت نیست، بلکه عنصر امنیت، اصلی‌ترین مانع در افزایش تقاضای سفر به ایران است. محمدی و همکاران (۱۳۸۸) در مطالعه‌ای در پی بررسی شاخص‌های تأثیرگذار بر مدت و زمان ماندن مردم در فضاهای سبز شهری در اصفهان بوده‌اند. نتایج مطالعه آنها نشان داد که عواملی مانند ایمنی، امنیت و روشنایی رابطه معناداری با ماندگاری شهروندان در فضاهای سبز داشته است. از جانب دیگر احساس امنیت بالاترین میزان رضایتمندی شهروندان را به خود اختصاص داده است. اسدی و همکاران (۱۳۸۹) در مطالعه‌ای به بررسی ابعاد مختلف احساس امنیت در گردشگری ورزشی در ایران پرداخته‌اند. نمونه مورد مطالعه آنها ورزشکاران خارجی بوده‌اند که در مسابقات ورزشی دهه فجر در کشور شرکت کرده بودند. نتایج آنها نشان دهنده‌ی این واقعیت است که مطالعه شوندگان نسبت به پرخاشگری اجتماعی، احساس نا امنی در حریم شخصی و روانی و دزدی احساس نا امنی می‌کردند. هزارجریبی (۱۳۹۰) در تحقیقی به بررسی رابطه میان احساس امنیت اجتماعی و توسعه گردشگری پرداخته است. نتایج این تحقیق حاکی از آن بوده است که رابطه مثبت و مستقیمی بین احساس امنیت و گردشگری وجود داشته است.

صیدایی و هدایتی‌مقدم (۱۳۹۰) نقش امنیت در توسعه گردشگری را مورد بررسی قرار

داده‌اند. نتایج تحقیق آنها حاکی از این است که گردشگرانی که وارد ایران می‌شوند در ابتدای ورود احساس امنیت پایینی دارند، اما در هنگام خروج از کشور احساس امنیت بالاتری را گزارش می‌نمایند. همچنین تحقیق حاضر، نبود امنیت را یکی از اصلی‌ترین دلایل و موانع توسعه گردشگری به حساب می‌آورد. تقوایی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیقی به بررسی نقش روشنایی و نورپردازی شهری مناسب و گردشگری شهری پرداخته‌اند. نتایج آنها حاکی از این واقعیت است که روشنایی و نورپردازی کاربردی و مناسب نقش مهمی در افزایش جذابیت، زمان فعالیت و احساس امنیت شهری برای گردشگران را به ارمغان می‌آورد. از جانب دیگر روشنایی مناسب در نهایت منجر به توسعه گردشگری نیز می‌شود. وارثی و همکاران (۱۳۹۰) در مطالعه‌ای به بررسی الگوی رفتاری و ادراک محیطی شهروندان اصفهانی از فضای گردشگری پارک صفا اصفهان پرداخته‌اند. نتایج آنها حاکی از این واقعیت است که در ارایه امکانات و تسهیلات به گردشگران باید بعد امنیت کاملاً رعایت شود. از جانب دیگر نتایج آنها حاکی از این است که احساس امنیت در زنان و مردان به یک اندازه نیست و زنان احساس امنیت کمتری در گردشگری نسبت به مردان دارند.

مک‌لارن^۱ (۲۰۰۵) در تحقیق خود به بررسی نقش امنیت در گردشگری پرداخته است. وی معتقد است که برای رسیدن به توسعه پایدار گردشگری داشتن و وجود امنیت بسیار ضروری است. در همین زمینه وی از حادثه ۱۱ سپتامبر آمریکا مثال می‌زند که موجب کاهش حجم گردشگر به کشور آمریکا شده است. اما وی به صورت کلی معتقد است که امنیت گردشگران در دنیای کنونی بیشتر از جانب تهدیدات تروریستی به خطر می‌افتد و به همین دلیل بسیاری از گردشگران تمایلی به سفر مکان‌های نا امن را از خود نشان نمی‌دهند. مرگان^۲ و پریچارد^۳ (۲۰۰۵) در مطالعه‌ای به بررسی رابطه بین امنیت و نظارت و سفر پرداخته‌اند. آنها معتقدند که نظارت و حفظ امنیت در خطوط انتقال مسافر نظیر قطار، هواپیما یا ترمینال‌های مسافربری موجب افزایش احساس امنیت گردشگران می‌شود. سونمز^۴ (۱۹۹۸) در مطالعه‌ای به بررسی

1 . MacLaurin
2 . Morgan
3 . Pritchard
4 . Sonmez

رابطه بین گردشگری، تروریسم و بی‌ثباتی سیاسی پرداخته است. وی معتقد است شاید در نگاه اول رابطه‌ای بین آشفتگی سیاسی، تروریسم و جنگ با گردشگری وجود نداشته باشد، اما با بررسی‌های دقیق متوجه می‌شویم که رابطه میان این‌ها بسیار قوی نیز است. در این زمینه می‌توان به حملات تروریستی برنامه‌ریزی شده به مقاصد گردشگری اشاره نمود که از جانب تروریست‌ها اجرا می‌شود تا حاکمان سیاسی کشورها را تحت فشار قرار دهند. در واقع تروریست‌ها با نا امن کردن فضای گردشگری، از گردشگری به عنوان ابزاری برای فشارهای سیاسی استفاده می‌کنند که همین امر منجر به از رونق افتادن صنعت گردشگری می‌شود. سونمز^۱ و گرائفی^۲ (۱۹۹۸) سعی در بررسی عوامل مرتبط با تصمیم‌گیری برای انتخاب سفر و گردشگری بین‌المللی داشته‌اند. از جمله عواملی که در تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است مقدار خطر درک شده برای سفر بوده است. نتایج آنها حاکی از آن است که هر اندازه آنها احساس خطر کمتری را دریافت می‌کردند به همان اندازه گرایش آنها برای تصمیم‌گیری برای انجام سفر بیشتر می‌شده است.

چارچوب نظری

نظریه‌های زیادی در رابطه با احساس امنیت در جامعه از سوی متفکران گوناگون ارایه شده است. برای مثال جامعه‌شناسانی مانند مارکس، دورکیم، پارسونز، مرتن و گروهی از نئومارکسیست‌ها مانند ولد، ترک، کویینی، چمبلیس و سیدمن، کالوین و پااولی ارایه شده است. علاوه بر این نظریه‌ها، فمینیست‌ها نیز در این زمینه به نادیده گرفته شدن زن در جامعه جرم‌زا اشاره می‌کنند. نظریه‌پردازانی مانند کوهن، میلر، کلوارد و اوهلین، ماتزا، ساترلند و ... نیز بر گروه‌های خرده فرهنگی تاکید می‌کنند. دیدگاه‌های نظری چندی مانند بوم‌شناسی، زیست‌شناختی و برچسب‌زنی نیز هر کدام بر جنبه‌ای تاکید می‌کنند. شایان ذکر است که نظریه‌هایی نیز در رابطه با پیشگیری از جرم مطرح می‌شوند. اما تحقیق حاضر چارچوب نظری خود را از دیدگاه‌های پنجره‌های شکسته، آسیب‌پذیری اجتماعی، قربانی‌شدن و بی‌سازمانی

1 . Sonmez

2 . Graefe

اجتماعی اخذ نموده است.

نظریه پنجره‌های شکسته^۱

این نکته به خوبی اثبات شده است که به هم ریختگی محیطی مناطق شهری باعث افزایش نرخ جرایم و ایجاد محیطی مملو از اضطراب و نگرانی می‌گردد (رحمت، ۱۳۸۸: ۱۰۵). نظریه پنجره‌های شکسته که به نامدنیت^۲ نیز معروف است (علیخواه، و نجیبی ربیعی، ۱۳۸۵: ۱۱۶)، اولین بار توسط ویلسون و کلینگ^۳ (۱۹۸۲)، در مقاله‌ای تحت همین عنوان مطرح شد. آنها با این مقدمه آغاز کردند که اگر در محله‌ای پنجره‌ای از یک ساختمان شکسته شود و بدون ترمیم رها گردد، پس از مدتی افرادی که از مقابل آن ساختمان عبور می‌کنند به این نتیجه خواهند رسید که هیچ کس مراقب این ساختمان نیست و شکستن پنجره هزینه‌ای بدنبال ندارد. بنابراین پنجره‌ای دیگر نیز شکسته می‌شود. دیری نخواهد پایید که شکستن شیشه‌ها سراسر محله را در بر خواهد گرفت و سبب از بین رفتن کنترل اجتماعی در محله خواهد شد. بنابراین به تدریج جرم‌ها جدی می‌شوند و غریبه‌ها نیز مورد حمله قرار می‌گیرند. همچنین احساس امنیت در میان ساکنان محله کاهش یافته و آنها سعی می‌کنند تا حد امکان کمتر در خیابان‌ها ظاهر شوند و در صورت لزوم به سرعت و با عجله آن را ترک کنند. این چنین شهر تبدیل به مکانی مناسب برای فروشندگان مواد مخدر، روسپیان و سایر مجرمان می‌گردد (ویلسون و کلینگ، ۱۹۸۲: ۳۴-۲۹). این فرایند نه فقط به موجب شکستن یک پنجره، بلکه می‌تواند از طریق مشاهده افراد مست پرتی، افرادی که بی‌محابا فریاد می‌زنند، نوجوانان سرکش، وجود زباله در خیابان، دیوار نبشته و زمین‌های رها شده آغاز گردد (هینکل، ۲۰۰۹: ۲). آنها نشان دادند که دریافت یک نشانه با این مفهوم که کسی مراقب نیست، می‌تواند اجتماع محلی را دچار نابسامانی کرده سبب افزایش نرخ جرایم و در نتیجه کاهش میزان احساس امنیت در میان ساکنین گردد (ویلسون و کلینگ، ۱۹۸۲: ۳۴-۲۹). مفهوم نهفته در این نظریه آن است که

1. Broken Windows
2. Incivility
3. Wilson & Kelling.

همچنان که وجود نشانه‌هایی خرد از نبود مراقبت می‌تواند سبب بروز آسیب‌های اجتماعی ویرانگر شود، مقابله با جرایم کمتر جدی سبب کاهش نرخ بزهکاری و جرم‌گشته و امنیت جامعه را تضمین می‌نماید (هینکل، ۲۰۰۹: ۱).

نظریه قربانی شدن^۱

بزه‌دیده شدن موضوعی است که همه افراد در معرض آن قرار دارند. هرچند که بیشتر بزه‌دیدگان در میان افراد جوان مجرد دیده می‌شوند اما توزیع بزه‌دیدگی در میان افراد به هیچ وجه اتفاقی و منحصر به طبقه خاصی نیست. در این رویکرد صرف قربانی شدن دلیلی برای داشتن نگرانی نیست، بلکه آگاهی فرد از جرایم و موقعیت و وضعیت خود نیز بسیار مهم هستند (صادقی فسایی و میرحسینی، ۱۳۸۸: ۱۳۱). بنابراین محققین قربانی شدن را در دو بعد مستقیم و غیر مستقیم مورد مطالعه قرار می‌دهند. در رویکرد مستقیم عامل زمان بسیار مهم است. بزه‌دیدگی در فاصله کمی از بروز جرم، سبب افزایش احساس ناامنی در فرد می‌گردد، ولی با گذشت زمان تفاوت چندانی بین میزان نگرانی قربانیان مستقیم جرایم و سایر افراد مشاهده نمی‌گردد (کسن، ۱۳۸۵: ۲۰۴). در رویکرد غیر مستقیم این نکته حائز اهمیت است که بسیاری از جرایم در ارتباط نزدیک با موجودیت قربانی از نقطه نظر ابعاد مختلف فردی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است، لذا افرادی که خود را در ارتباط با قربانیان به عنوان مستعد مورد جرم واقع شدن می‌پندارند احساس قوی از نگرانی را در زندگی روزانه خود تجربه می‌کنند. این قضیه قربانی پنداشتن خود، در تمام انواع جرایم علیه اشخاص، اموال، عفت و اخلاق عمومی صدق می‌کند (نجفی‌توانا، ۱۳۸۴: ۲۸). بنابراین کسانی که در مورد جرم می‌شنوند یا قربانیان جرایم را می‌شناسند، به طور غیرمستقیم قربانی می‌شوند. همچنین زنان و افراد مسن در تقابل با قربانیان به این علت که احساس آسیب‌پذیری بیشتری دارند، احساس امنیت کمتری را نیز گزارش می‌کنند (احمدی و همکاران، ۱۳۸۸: ۶۷). همچنین سبک زندگی^۲ افراد در میزان درک آنها از احتمال بزه‌دیدگی بسیار مهم است (کسن، ۱۳۸۵: ۲۰۳).

1. Victimization
2. Lifestyle

نظریه آسیب پذیری اجتماعی^۱

عوامل فردی اغلب با نظریه آسیب پذیری در ارتباط هستند. طبق این نظریه افراد به خاطر احساس نا امنی (نگرانی از بزه دیدگی)، خود را در معرض آسیب می بینند. اولین بار اسکوگان و مکسفیلد^۲ (۱۹۸۱) مفهوم آسیب پذیری را در پژوهشهای جرم برجسته ساختند، و چندی بعد وار و استافورد^۳ (۱۹۸۳)، آن را به عنوان یک تعامل بین حساسیت به احتمال خطر و پیامدهای شدید آن آزمون کردند. استدلال آنها این بود که احساس نگرانی و عدم امنیت با چیزی بیش از پیامدهای وخیم در ارتباط است. تحقیقات آنها نشان داد که حساسیت به خطر و پیامدهای وخیم، هر دو به یک میزان در این زمینه تاثیر می گذارند. ضمناً آنها نشان دادند که نگرانی تنها برای جرایم مهم و خطرناک نیست. همچنین کیلیز^۴ (۱۹۹۰) ایده آسیب پذیری را با فقدان کنترل فردی، در ارتباط با آسیب پذیر بودن و تصور عواقب وخیم آن بسط داد. بنابراین، این نظریه، جهت بررسی و تبیین احساس امنیت و نگرانی از بزه دیدگی، ویژگی های فردی را که با درک از خطر، عواقب وخیم و فقدان کنترل در ارتباط هستند ترکیب می نماید (مک کرا و همکاران، ۲۰۰۵: ۱۰-۹).

نظریه بی سازمانی اجتماعی^۵

این نظریه بر رابطه بین سه مفهوم ساختار منطقه، کنترل اجتماعی و جرم متمرکز است و بر خلاف بسیاری از نظریه های دیگر که بروی تفاوت های فردی در رابطه با جرم تاکید می کنند، بر تفاوت های مکانی به ویژه منطقه ها در ایجاد شرایط مطلوب و نامطلوب بروز جرم و بزهکاری تاکید دارد. این رویکرد، بر بی سازمانی اجتماعی و ناتوانی جامعه در تحقق اهداف مشترک و حل مشکلات اشاره دارد. میزان پیوندهای اجتماعی ساکنین با یکدیگر و کنترل آنها بر منطقه شان در مرکز این نظریه قرار دارد. این عوامل ارتباط با نابسازمانی اجتماعی بر درک

1. Social Vulnerability Theory
2. Skogan & Maxfield
3. Warr & Stafford
4. Killias
5. Social Disorganization Theory

افراد از خطر بزه‌دیدگی احتمالی تاثیر می‌گذارند (کوربن و روتیزز، ۲۰۰۳: ۳۷۶-۳۷۴). بنابراین فقر، تحرک مسکونی، ساختار نامتناسب محله، ناهمگونی قومی و نبود پیوندهای اجتماعی سبب کاهش ظرفیت محله جهت کنترل غیر رسمی رفتار مردم در ملا عام و در نتیجه، افزایش احتمال بروز جرم و جنایت می‌گردد (کاراکوس و همکاران، ۲۰۱۰: ۱۷۷). نظریه پردازان این رویکرد پیوندهای اجتماعی را بدان علت که منبع بالقوه‌ای برای سرمایه اجتماعی^۱ هستند مورد توجه قرار داده‌اند. سرمایه اجتماعی تعاریف متعددی را در بر می‌گیرد. کلمن^۲ (۱۹۸۸) سرمایه اجتماعی را منابع غیر ملموس تولید شده در روابط بین افراد برمی‌شمارد که سبب تسهیل کنش جمعی آنها جهت دستیابی به منافع مشترک می‌گردد (کلمن، ۱۹۸۸: ۱۰۰ نقل شده در کوربن و روتیزز، ۲۰۰۳: ۳۷۷). این منابع از طریق پیوندها و روابط اجتماعی انتقال می‌یابند اما صرفاً به این مقولات ختم نمی‌شوند، بلکه کلید تسهیل کنترل اجتماعی هستند. برخی از این منابع شامل تعهدات، اطلاعات، اعتماد و هنجارها هستند. برای مثال، ارتباط بین والدین در محله می‌تواند منجر به اشتراک گذاری اطلاعات یا تعهداتی متقابل (به عنوان منابع) گردد، که در نهایت برای نظارت و کنترل بر رفتار فرزندان‌شان بکار آید (کوربن و روتیزز، ۲۰۰۳: ۳۷۷-۳۷۵). بنابراین در این نظریه نقش کنترل‌های رسمی و غیر رسمی در ارتباط با بی‌نظمی‌های حاکم بر مناطق مسکونی جهت پیش‌بینی احساس امنیت مورد بررسی قرار می‌گیرد (کوربن و روتیزز، ۲۰۰۳: ۳۸۲). بطور کلی این نظریه جهت تبیین جرم و آسیب‌های ناشی از آن همواره وضعیت نابسامان اجتماعی را مد نظر قرار می‌دهد (محمدی اصل، ۱۳۸۵: ۱۲۵).

فرضیه‌های تحقیق

- بین سن و تمایل به سفر رابطه وجود دارد.
- بین جنس و تمایل به سفر رابطه وجود دارد.
- بین تحصیلات و تمایل به سفر رابطه وجود دارد.
- بین عوامل مؤثر بر انگیزه سفر و تمایل به سفر رابطه وجود دارد.

بین احساس امنیت در طول سفر و تمایل به سفر رابطه وجود دارد.
بین احساس نگرانی در طول سفر و تمایل به سفر رابطه وجود دارد

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر مبتنی بر روش پیمایشی بوده و از پرسشنامه به‌عنوان ابزار گردآوری اطلاعات استفاده شده است. پرسشنامه شامل سوالاتی در سنجش احساس امنیت و احساس نگرانی دانشجویان، سوالاتی در سنجش انگیزه سفر و سوالاتی در سنجش متغیرهای زمینه‌ای مانند سن، تحصیلات، جنس و ... بود. در سال تحصیلی ۱۳۹۰/۱۳۹۱ از میان نزدیک به ۳۰ هزار نفر دانشجوی دانشگاه تهران، با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه گزینشی با ضریب اطمینان ۹۵ درصد و واریانس جمعیت ۵۰-۵۰ درصد (فرض بالاترین حد واریانس در جمعیت) برابر با ۳۸۸ نفر بود. انتخاب دانشجویان برای مصاحبه بر اساس نمونه‌گیری تصادفی از روی لیست نام دانشجویان انجام گردید. از میان پرسشنامه‌های عودت داده شده، ۱۶۸ مورد بررسی قرار گرفت. اعتبار تحقیق و پرسشنامه با استفاده از اعتبار صوری به دست آمد و پایایی تحقیق نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ تایید گردید. ضریب آلفای کرونباخ طیف‌های مورد بررسی نیز بیشتر از ۰/۷ شد.

یافته‌های تحقیق

نتایج توصیفی تحقیق حاکی از آن است که از بین مشارکت‌کنندگان ۱۱۵ نفر (۶۸/۵ درصد) زن و ۵۳ نفر (۳۱/۵ درصد) مرد بوده‌اند. سن مشارکت‌کنندگان نیز از ۲۱ سال تا ۴۱ سال در نوسان بوده است که سن ۲۴ سال با فراوانی ۳۸ مورد (۲۲/۶ درصد) بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داد است. ۱۱ نفر از مشارکت‌کنندگان در دوره لیسانس (۶/۵ درصد)، ۱۴۳ نفر در دوره ارشد (۸۵/۱ درصد) و ۹ نفر در دوره دکتری (۵/۴ درصد) مشغول به تحصیل بوده‌اند.

جدول شماره ۱: اطلاعات توصیفی متغیر انگیزه سفر

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	
۰/۹۶	۴/۰۱	۵	۱	سطح قیمت‌ها
۰/۹۵	۳/۷۳	۵	۱	امکانات آموزشی - ورزشی - تفریحی
۸۵۰	۳/۹۵	۵	۱	کیفیت خدمات در مقصد
۱/۰۹	۳/۴۷	۵	۱	امکانات تجاری و خرید
۰/۷۱	۴/۵۴	۵	۲	آب و هوا و زیبایی طبیعی
۱/۰۲۸	۳/۴۶	۵	۱	شهرت مقصد
۰/۸۶	۴/۱۳	۵	۱	امنیت مقصد
۱/۰۵	۲/۹۰	۵	۱	تبلیغات گسترده
۱/۰۹	۳/۰۵	۵	۱	نگرش ساکنین نسبت به گردشگران
۱/۰۰	۳/۶۶	۵	۱	قابل دسترس بودن مناطق
۱/۲۵	۲/۷۷	۵	۱	ویژگی مذهبی
۰/۹۷	۳/۸۸	۵	۱	ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی (تاریخ، هنر، موسیقی و ...)

Alpha= ۰/۷۱

جدول شماره ۱ توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار گویه‌های مربوط به انگیزه سفر را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در جدول دیده می‌شود بیشترین میانگین متعلق به گویه پنجم «آب و هوا و زیبایی طبیعی» با میانگین ۴/۵۴ است. هم‌چنین کمترین میانگین متعلق به گویه هشتم «تبلیغات گسترده» با میانگین ۲/۹۰ است. این متغیر در سطح سنجش فاصله‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول شماره ۲: اطلاعات توصیفی متغیر میزان احساس امنیت

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	
۰/۸۹	۳/۳۰	۵	۱	حضور در مراکز خرید و بازار
۰/۹۰	۲/۳۲	۵	۱	حمل پول نقد
۰/۸۹	۲/۵۱	۵	۱	خالی گذاشتن مکان اقامت
۱/۰۴	۲/۴۴	۵	۱	حضور در پارک‌ها، باغ‌ها و مراکز تفریحی در شب
۰/۸۷	۳/۴۱	۵	۱	حضور در پارک‌ها، باغ‌ها و مراکز تفریحی در روز
۰/۹۶	۲/۷۳	۵	۱	تردد با ماشین‌های مسافرکش شخصی در روز
۱/۰۰	۱/۹۵	۵	۱	تردد با ماشین‌های مسافرکش شخصی در شب
۰/۹۶	۲/۳۰	۵	۱	پارک کردن اتومبیل برای مدت طولانی در خیابان
۰/۹۴	۱/۹۴	۵	۱	پذیرفتن خوراکی یا هدیه از افراد ناشناس
۱/۰۰	۲/۲۳	۵	۱	دوستی با افراد غریبه
۱/۰۰	۲/۸۳	۵	۱	سفر به شهرهای قومیتی
۰/۹۹	۳/۳۷	۵	۱	حضور در رستوران‌ها و غذاخوری‌های
۰/۸۷	۳/۲۰	۵	۱	حضور در اماکن تاریخی خارج از شهر
۰/۸۳	۲/۷۱	۵	۱	در جاده‌های بین شهری
۲/۸۷	۳/۰۷	۵	۱	در وسایل حمل و نقل برای سفر
۰/۹۳	۳/۵۷	۵	۱	هنگام استفاده از تورهای مسافرتی
۰/۹۵	۳/۱۸	۵	۱	حضور در سواحل و کنار دریا و شنا در دریا
۰/۹۷	۳/۱۷	۵	۱	حضور در مناطق محافظت‌شده‌ی گونه‌های جانوری
۱/۰۳	۲/۸۰	۵	۱	حضور در جنگل و حیات وحش

Alpha=۰/۸۲

جدول شماره ۲ توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار گویه‌های مربوط به متغیر میزان احساس امنیت را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در جدول دیده می‌شود بیشترین میانگین متعلق به گویهٔ شانزدهم « هنگام استفاده از تورهای مسافرتی» با میانگین ۳/۵۷ است. هم‌چنین کمترین میانگین متعلق به گویهٔ نهم « پذیرفتن خوراکی یا هدیه از افراد ناشناس» با میانگین ۱/۹۴ است. این متغیر در سطح سنجش فاصله‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول شماره ۳: اطلاعات توصیفی متغیر احساس نگرانی

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	
۱/۴۴	۲/۲۹	۵	۰	عبور از عرض خیابان‌های شهر و برخورد خودروهای سواری با شما
۱/۴۵	۲/۷۲	۵	۰	عبور از عرض خیابان‌های شهر و برخورد موتور سیکلت با شما
۱/۱۸	۳/۰۲	۵	۰	سرقت اشیاء و اموال از منزل
۱/۲۴	۳/۰۱	۵	۰	کیف‌قاپی و جیب‌بری
۱/۲۶	۳/۲۱	۵	۰	سرقت خودرو
۱/۳۴	۲/۹۰	۵	۰	سرقت وسایل خودرو (قطعات خودرو یا اشیاء درون آن)
۱/۶۲	۲/۶۵	۵	۰	مزاحمت خیابانی
۱/۶۴	۲/۲۹	۵	۰	مورد تجاوز قرار گرفتن
۱/۵۸	۲/۲۳	۵	۰	آدم‌ربایی
۱/۳۱	۲/۸۷	۵	۰	کتک خوردن توسط افراد ناشناس

$$\text{Alpha} = 0.90$$

جدول شماره ۳ توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار گویه‌های مربوط به متغیر احساس نگرانی را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در جدول دیده می‌شود بیشترین میانگین متعلق به گویهٔ پنجم «سرقت خودرو» با میانگین ۳/۲۱ است. هم‌چنین کمترین میانگین متعلق به گویهٔ نهم «آدم

ربایی» با میانگین ۲/۲۳ است. این متغیر در سطح سنجش فاصله‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول شماره ۴: اطلاعات توصیفی متغیر تمایل به سفر (متغیر وابسته)

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	
۰/۹۸	۴/۲۸	۵	۱	دوست دارم کل دنیا را ببینم.
۱/۱۵	۳/۳۸	۵	۱	دوست دارم همیشه در سفر باشم.
۰/۹۰	۴/۳۲	۵	۱	دوست دارم به تمام ایران سفر کنم
۰/۸۶	۴/۲۱	۵	۱	سفر کردن موجب آرامش روح و روان می شود.
۰/۸۰	۳/۵۸	۵	۱	سفر سختی‌های خاص خودش را دارد.
۰/۹۷	۲/۵۱	۵	۱	همیشه در طول سفر خسته می شوم.
۱/۰۰	۱/۸۰	۵	۱	به جای سفر کردن، ماندن در خانه را ترجیح می دهم.
۰/۹۰	۲/۷۵	۵	۱	سفر همیشه با خطر همراه است.
۰/۸۷	۳/۴۰	۵	۱	سفر هزینه‌ی زیادی را بر فرد تحمیل می کند.
۰/۷۲	۴/۴۱	۵	۲	سفر باعث افزایش اطلاعات و کسب تجربه می شود.

Alpha=۰/۷۵

جدول شماره ۴ توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار گویه‌های مربوط به متغیر تمایل به سفر را نشان می‌دهد. همان گونه که در جدول دیده می‌شود بیشترین میانگین متعلق به گویهٔ دهم «سفر باعث افزایش اطلاعات و کسب تجربه می‌شود» با میانگین ۴/۴۱ است. هم‌چنین کمترین میانگین متعلق به گویهٔ هفتم «به جای سفر کردن، ماندن در خانه را ترجیح می‌دهم» با میانگین ۱/۸۰ است. این متغیر در سطح سنجش فاصله‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

در این تحقیق آزمون فرضیات با استفاده از دو تکنیک آماری، ضریب همبستگی پیرسون^۱ و تحلیل واریانس^۲ انجام گرفته است. با توجه به اینکه متغیر وابسته در سطح سنجش فاصله‌ای سنجیده شده است، انتخاب آزمون‌های آماری با توجه به سطح سنجش متغیرهای مستقل در ارتباط با آن صورت گرفته است. برای آزمون فرضیه‌هایی که متغیر مستقل آنها در سطح سنجش فاصله‌ای قرار دارند، از ضریب همبستگی پیرسون و جهت آزمون فرضیه‌هایی که متغیرهای مستقل آنها در سطح سنجش اسمی یا ترتیبی قرار دارند، از آزمون T و F استفاده شده است که به مقایسه میانگین‌ها در بین گروه‌های متغیر مستقل در رابطه با متغیر وابسته می‌پردازند. تفاوت آزمون‌های T و F در تعداد گروه‌بندی متغیر مستقل است. بدین ترتیب برای آزمون فرضیه‌های با متغیرهای مستقل دارای دو گروه از آزمون T و بیش از دو گروه از آزمون F استفاده شده است.

فرضیه اول: بین جنسیت و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۵: آزمون تفاوت میانگین تمایل به سفر بر حسب جنسیت افراد نمونه

متغیر	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	مقدار T	سطح معنی‌داری
زن	۱۱۵	۳۸/۶۱	۹/۲۶۰	۴/۷۲۵	۰/۰۳۱
مرد	۵۳	۳۸/۱۹	۱۶/۰۲۲		

جدول شماره ۵ نتایج بررسی تفاوت میانگین تمایل به سفر را بر حسب جنس پاس‌خگویان نشان می‌دهد. تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین بر اساس آزمون T با مقدار ۴/۷۲۵ و سطح معنی‌داری (P=۰/۰۳۱) بیانگر این است که با ۹۵ درصد اطمینان، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر میانگین تمایل به سفر وجود دارد. بنابراین فرضیه فوق تایید می‌شود. با توجه به تفاوت میانگین مشاهده شده، زنان به‌طور معنی‌داری تمایل بیشتری نسبت به مردان برای سفر گزارش کرده‌اند.

1 . Pearson Correlation
2 . Analysis of Variance

فرضیه دوم: بین سطح تحصیلات و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۶: آزمون تفاوت میانگین تمایل به سفر بر حسب تحصیلات افراد نمونه

سطح معنی داری	مقدار F	دامنه آزادی	میانگین	تحصیلات
۰/۷۶۱	۰/۲۷۳	۲	۳۹/۰۵۴	بین گروه
		۱۶۰	۱۴۳/۰۸۸	درون گروه

جدول شماره ۶ آزمون تفاوت میانگین تمایل به سفر پاسخگویان را بر حسب سطح تحصیلات نشان می‌دهد. نتایج بدست آمده بر اساس آزمون F فرضیه فوق را تأیید نمی‌نماید. با توجه به جدول مشاهده می‌نماییم که سطح معنی داری این آزمون برابر با (۰/۷۶۱) و مقدار $F=۰/۷۶۱$ است. بنابراین تفاوت بین میانگین تمایل به سفر افراد بر اساس سطح تحصیلات معنادار نیست.

فرضیه سوم: بین سن و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۷: ضریب همبستگی پیرسون بین سن و تمایل به سفر

سن		متغیر مستقل
سطح معنی داری	مقدار همبستگی	متغیر وابسته
۰/۳۱۹	-۰/۰۷۷	تمایل به سفر

جدول شماره ۷ نشان‌دهنده ضریب همبستگی پیرسون بین سن و تمایل به سفر افراد است. نتایج بدست آمده از این جدول ($r=-۰/۰۷۷$) و ($P=۰/۳۱۹$)، حاکی از آن است که رابطه معناداری بین تمایل به سفر با سن پاسخگویان وجود ندارد. بدین ترتیب فرضیه فوق تأیید نمی‌شود.

فرضیه چهارم: بین احساس امنیت و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۸: ضریب همبستگی پیرسون بین احساس امنیت و تمایل به سفر

احساس امنیت		متغیر مستقل
سطح معنی داری	مقدار همبستگی	متغیر وابسته
۰/۰۰۵	۰/۲۱۶	تمایل به سفر

جدول شماره ۸ نشان دهنده ضریب همبستگی پیرسون بین احساس امنیت و تمایل به سفر افراد می باشد. نتایج بدست آمده از این جدول ($r=0/216$) و ($P=0/005$)، حاکی از آن است که در سطح معناداری ۹۹ درصد رابطه معناداری بین تمایل به سفر با احساس امنیت پاسخگویان وجود دارد. بدین ترتیب فرضیه فوق تایید می شود و می توان گفت که با افزایش احساس امنیت افراد بر تمایل به سفر آنها بیشتر می شود.

فرضیه پنجم: بین انگیزه سفر و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۹: ضریب همبستگی پیرسون بین انگیزه سفر و تمایل به سفر

انگیزه سفر		متغیر مستقل
سطح معنی داری	مقدار همبستگی	متغیر وابسته
۰/۰۰۰	۰/۳۸۷	تمایل به سفر

جدول شماره ۹ نشان دهنده ضریب همبستگی پیرسون بین احساس امنیت و تمایل به سفر افراد می باشد. نتایج بدست آمده از این جدول ($r=0/387$) و ($P=0/000$)، حاکی از آن است که در سطح معناداری ۹۹ درصد رابطه معناداری بین تمایل به سفر با انگیزه سفر پاسخگویان وجود دارد. بدین ترتیب فرضیه فوق تایید می شود و می توان گفت که با افزایش انگیزه سفر

افراد، تمایل به سفر آنها بیشتر می‌شود.

فرضیه ششم: بین احساس نگرانی و تمایل به سفر افراد رابطه وجود دارد.

جدول ۱۰: ضریب همبستگی پیرسون بین احساس نگرانی و تمایل به سفر

احساس نگرانی		متغیر مستقل
سطح معنی داری	مقدار همبستگی	متغیر وابسته
۰/۳۵۴	۰/۰۷۲	تمایل به سفر

جدول شماره ۱۰ نشان‌دهنده ضریب همبستگی پیرسون بین احساس نگرانی و تمایل به سفر افراد می‌باشد. نتایج بدست آمده از این جدول ($r = -0.072$) و ($P = 0.354$)، حاکی از آن است که رابطه معناداری بین تمایل به سفر با احساس نگرانی پاسخگویان وجود ندارد. بدین ترتیب فرضیه فوق تایید نمی‌شود.

جدول شماره ۱۱: متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون برای تبیین واریانس تمایل به سفر

Sig.T	T	Beta	مقدار اضافه شده به R^2	Sig	مقدار F	R^2	R	متغیر	مراحل ورود متغیرها
۰/۰۰۰	۵/۵۲	۰/۳۵	۰/۱۴۹	۰/۰۰	۲۹/۱۵۷	۰/۱۴۹	۰/۳۸۷	انگیزه سفر	اول
۰/۰۰۲	۳/۰۷	۰/۱۴	۰/۰۴۷	۰/۰۰	۲۰/۰۴۹	۰/۱۹۶	۰/۴۴۲	احساس امنیت	دوم

جدول شماره ۱۱ نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره به شیوه گام به گام را نشان می‌دهد. متغیرهای انگیزه سفر (به تنهایی ۰/۱۴۹ درصد) و احساس امنیت (به تنهایی ۰/۰۴۷ درصد) در مجموع ۰/۱۹۶ درصد ($R^2 = 0.196$) از تغییرات متغیر تمایل به سفر را در میان افراد تبیین کرده‌اند.

بحث و نتیجه گیری

صنعت گردشگری در سال‌های اخیر هر چه بیشتر رشد و توسعه می‌یابد. این رشد و توسعه به گونه‌ای بوده است که بسیاری از کشورهای جهان برنامه‌ریزی‌های بسیار زیادی برای کسب سود و درآمد از این مسیر انجام داده‌اند. هر چند پیش‌بینی‌هایی صورت گرفته نشان‌گر این واقعیت هستند که این صنعت در آینده نیز همچنان به رشد و بالندگی خود ادامه خواهد داد اما با اندکی دقت متوجه این امر خواهیم شد که وجود امنیت و ثبات تاثیر بسیار زیادی بر روی صنعت گردشگری دارد. برای مثال هرگاه در منطقه یا کشور نا امنی، بی‌ثباتی، عملیات‌های تروریستی و ... اتفاق می‌افتد از میزان گردشگری در آن منطقه به طور محسوسی کاسته می‌شود. بر همین اساس یکی از اصلی‌ترین دلایلی که گردشگران برای تصمیم‌گیری برای سفر دارند امنیت مقصد است.

بر همین اساس، مطالعاتی که در این حوزه صورت پذیرفته‌اند، غالباً بر این نکته تاکید کرده‌اند که تمایل به سفر به مکان‌های امن بسیار بیشتر از مکان‌های نا امن است. برای بررسی دقیق‌تر در این تحقیق مطالعاتی که در داخل و خارج از کشور صورت پذیرفته بود به طور اختصار مورد بررسی قرار گرفتند. در ادامه تحقیق نظریه‌های مرتبط با موضوع به اختصار مورد بررسی قرار گرفتند و سپس فرضیه‌های تحقیق طرح گردیدند. در ادامه تحقیق ۱۶۸ نفر از دانشجویان دانشگاه تهران با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی انتخاب گردیدند و پرسش‌نامه محقق ساخته را پاسخ گفتند. لازم به ذکر است که اعتبار و روایی تحقیق نیز از طریق اعتبار صوری و ضریب آلفای کرونباخ تامین گردید.

نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین متغیرهای جنس، احساس امنیت و عوامل موثر بر انگیزه سفر و متغیر تمایل به سفر رابطه معناداری وجود داشته است. اما در دیگر سوی، رابطه معناداری بین متغیرهای سن، تحصیلات و احساس نگرانی وجود نداشته است. بر اساس نتایج رگرسیون چند متغیره، دو متغیر انگیزه سفر و احساس امنیت در مجموع ۱۹ درصد از تغییرات متغیر وابسته یعنی تمایل به سفر را تبیین کرده‌اند. با توجه به نتایج تحقیق می‌توان این گونه مدعی شد که به هر میزان که احساس امنیت و انگیزه سفر را در افراد افزایش پیدا کند به همان میزان نیز تمایل به سفر در میان افراد افزایش می‌یابد.

نتایج تحقیق حاضر مانند تحقیقات دیگر (موسایی، ۱۳۷۹؛ محمدی و همکاران، ۱۳۸۸؛ هزارجریبی، ۱۳۹۰؛ تقوایی و همکاران، ۱۳۹۰؛ و وارثی و همکاران، ۱۳۹۰) بر نقش مهم امنیت و احساس امنیت تاکید دارد. تحقیقات خارجی ای نظیر مک لارن (۲۰۰۵)، مرگان و پریچارد (۲۰۰۵)، سونمز (۱۹۹۸) و سونمز و گرانفی (۱۹۹۸) نیز نتایج مشابهی همانند تحقیق حاضر کسب نموده‌اند.

منابع

- احمدی، حبیب و مریم سروش و حسین افراسیابی (۱۳۸۸). «ترس از جرم در مناطق جرم خیز شیراز»، *مجله جامعه شناسی کاربردی*، سال بیستم، شماره ۳۴: صص ۸۰-۶۵.
- اسدی، حسن و امین پورنقی و نوشین اصفهانی و حمید زیتونلی (۱۳۸۹). «مطالعه ابعاد مختلف امنیت در گردشگری ورزشی ایران»، *فصلنامه مطالعات گردشگری*، سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۶۳-۴۷.
- تقوایی، مسعود و حمیدرضا وارثی و افشین درکی (۱۳۹۰). «بررسی نقش نورپردازی در توسعه گردشگری شهری (مطالعه موردی: شهر اصفهان)»، *مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای*، سال دوم، شماره هشتم، صص ۱۸-۱.
- رحمت، محمدرضا (۱۳۸۸). *پیشگیری از جرم از طریق معماری و شهرسازی: راهکارهای نوین پیشگیری از جرم*، تهران: میزان.
- رهنمایی، محمدتقی و موسی پورموسوی (۱۳۸۵). «بررسی ناپایداری امنیتی کلان شهر تهران بر اساس شاخص‌های توسعه پایدار شهری»، *مجله پژوهش‌های جغرافیایی*، شماره ۵۷، صص: ۱۹۳-۱۷۷.
- صادقی فسایی، سهیلا و زهرا میرحسینی (۱۳۸۸). «بررسی جامعه شناختی عوامل موثر بر ترس از جرم در میان زنان شهر تهران»، *نامه علوم اجتماعی*، شماره ۳۶، صص: ۱۵۲-۱۲۵.
- صارمی، حمیدرضا (۱۳۸۹). «تحلیل نقش مسائل اجتماعی در ناامنی شهرها از دیدگاه اسلام»، *نشریه هویت شهر*، سال چهارم، شماره ۶، صص: ۱۱۸-۱۰۷.
- سیدایی، سیداسکندر و زهرا هدایتی مقدم (۱۳۹۰). «نقش امنیت در توسعه گردشگری»،

- فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، سال چهارم، شماره هشتم، صص ۹۷-۱۱۰.
- علیخواه، فردین و مریم نجیبی ربیعی (۱۳۸۵). «زنان و ترس از جرم در فضاهای شهری»، فصلنامه رفاه اجتماعی، شماره ۲۲، صص: ۱۳۲-۱۰۹.
- کسن، موریس (۱۳۸۵). اصول جرم‌شناسی، ترجمه میر روح‌الله صدیق، تهران: دادگستر.
- محمدی اصل، عباس (۱۳۸۵). بزهکاری نوجوانان و نظریه‌های انحراف اجتماعی، تهران: علم.
- محمدی، جمال و مرضیه حیدری بخش و رعنا شیخ بیگلو (۱۳۸۸). «ارزیابی شاخص‌های تاثیرگذار بر مدت زمان ماندگاری در فضاهای سبز شهری (مطالعه موردی: پارک‌های حاشیه زاینده رود)»، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، سال ۲۴، شماره ۳، صص ۱۵۸-۱۳۳.
- مدیری، آتوسا (۱۳۸۵). «جرم، خشونت و احساس امنیت در فضای شهری»، فصلنامه علمی-پژوهشی رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره ۲۲، صص: ۲۸-۱۱.
- موسایی، میثم (۱۳۷۹). «بررسی تقاضای صنعت گردشگری در ایران»، مجله نامه پژوهش، سال ۵، شماره ۱۶ و ۱۷، صص ۲۲۰-۲۰۵.
- نجفی توانا، علی (۱۸۴). جرم‌شناسی، تهران: آموزش و سنجش.
- نویدینا، منیژه (۱۳۸۹). «اولویت امنیتی شهروندان در مناطق مختلف شهر تهران»، فصلنامه علمی-پژوهشی جغرافیای انسانی، سال دوم، شماره ۲، صص: ۹۹-۸۷.
- وارثی، حمیدرضا و معود تقوایی و لیلا سلطانی (۱۳۹۰). «تحلیل فضای گردشگری پارک کوهستانی صفه بر اساس الگوی رفتاری و ادراک محیطی شهروندان اصفهانی»، جغرافیا، سال نهم، شماره ۲۹، صص ۱۲۸-۱۰۹.
- ولد، جرج و توماس برنارد و جفری اسنیس (۱۳۸۰). جرم‌شناسی نظری: گذری بر نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه علی شجاعی، تهران: سمت.
- هزارجریبی، جعفر و رضا صفری شالی (۱۳۸۸). «بررسی رضایت از زندگی و جایگاه احساس امنیت: مطالعه در میان شهروندان تهرانی»، فصلنامه علمی-پژوهشی انتظام اجتماعی، سال اول، شماره ۳، صص: ۲۸-۷.
- همتی، رضا (۱۳۸۶). «پلیس جامعه محور و نقش آن در کاهش احساس نا امنی»، فصلنامه

دانش اجتماعی، شماره ۳۵، صص ۱۳۱-۱۴۷.

- Clarke, Kristin Rachele (2006). *A Longitudinal Study of Fear of Crime in Winnipeg*, Master of Arts Dissertations, University of Manitoba.
- Erdonmez, Erhan (2009). *The Effect of Media on Citizens' Fear of Crime in Turkey*, PhD Dissertation, University of North Texas.
- Hinkle, C. Joshua (2009). *Making Sense of Broken Windows: the Relationship Between Perception of Disorder, Fear of Crime, Collective Efficacy and Perception of Crime*, PhD Dissertations, University of Maryland.
- Karakus, Onder, Edmund F. McGarrell and Oguzhan Basibuyuk.(2010). "Fear of crime among citizens of Turkey", *Journal of Criminal Justice*, No. 38, pp. 174-184.
- Kubrin, E. Charis and Ronald Weitzer (2003). "New Direction in Social Disorganization Theory", *Journal of Research in Crime and Delinquency*, Vol. 40, No. 4, pp. 374-402.
- MacLaurin, Tanya L. (2005). Safety and Security in Tourism: Relationships, Management, and Marketing, *Journal of Travel Research*, Vol. 43, pp. 433-435.
- Marczak, Magdalena (2004). *Victimization and the Fear of Crime in Vancouver*, Master of Arts Dissertation, Simon Fraser University.
- McCrea, Rod. Tung-Kai Shyy, John Western and Robert J. Stimson.(2005). "Fear of crime in Brisbane Individual, social and neighbourhood factors in perspective", *Journal of Sociology*, Vol. 40, No. 1, pp. 7-27.
- Nicholson, F. David (2010). *Disadvantaged Neighborhoods and Fear of Crime: Does Family Structure Matter*, PhD dissertation, The University of Oklahoma.
- Nigel Morgan and Annette Pritchard (2005). Security and social 'sorting': Traversing the surveillance-tourism dialectic, *Tourist Studies*, Vol. 5, No. 2 pp. 115-132.
- Sonmez, Sevil F. and Alan R. Graefe (1998). "Influence of Terrorism Risk on Foreign Tourism Decision", *Annals of Tourism Research*, Vol. 25, No. 1, pp. 112-144.
- Sonmez, Sevil F. (1998). "Tourism, Terrorism, and Political Instability", *Annals of Tourism Research*, Vol. 25, No. 2, pp. 416-456.
- Wilson, J. Q., and Kelling, G. L. (1982). "Broken Windows: The police and neighborhood safety", *Atlantic Monthly*, No. 211, pp. 29-38.
- Wynne, Tom (2008). *An Investigation into the Fear of Crime: Is There a Link Between the Fear of Crime and the Likelihood of Victimization?* MA Dissertation, Nottingham Trent University.

شرویش گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی